

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2001-2002

12 MAART 2002

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 378 van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot de handelingen verricht in het kader van het ouderlijk gezag waarvoor de machtiging van de vrederechter vereist is

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 2

Dit artikel vervangen als volgt :

«Art. 2. — Artikel 378 van het Burgerlijk Wetboek, vervangen bij de wet van 29 april 2001, wordt gewijzigd als volgt:

«Art. 378. — Machtiging van de vrederechter is vereist om de handelingen bepaald in artikel 410 te verrichten waarvoor de voogd een bijzondere machtiging van de vrederechter moet verkrijgen, met uitzondering van de handelingen bedoeld in het 7° en met voorbehoud van het bepaalde in artikel 935, derde lid.

De vrederechter doet uitspraak op verzoekschrift ondertekend door de partijen of hun advocaat. Indien de zaak slechts door één van de ouders voor de rechtbank aanhangig wordt gemaakt, wordt de andere gehoord, of tenminste bij gerechtsbrief opgeroepen. Door die oproeping wordt hij partij in het geding.

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-1058 - 2001/2002:

Nr. 1: Wetsvoorstel van mevrouw de T^e Serclaes c.s.**SÉNAT DE BELGIQUE**

SESSION DE 2001-2002

12 MARS 2002

Proposition de loi modifiant l'article 378 du Code civil, en ce qui concerne les actes accomplis dans le cadre de l'autorité parentale et requérant l'autorisation du juge de paix

AMENDEMENTS

N° 1 DE MME NYSSSENS

Art. 2

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 2. — L'article 378 du Code civil, remplacé par la loi du 29 avril 2001, est modifié comme suit:

«Art. 378. — Sont subordonnés à l'autorisation du juge de paix, les actes prévus à l'article 410 pour lesquels le tuteur doit requérir une autorisation spéciale du juge de paix, à l'exception des actes visés au 7° et sous réserve de ce qui est prévu à l'article 935, alinéa 3.

Le juge de paix statue sur la requête signée par les parties ou leur avocat. S'il est saisi par un seul des père et mère, l'autre est entendu ou du moins convoqué par pli judiciaire. Cette convocation le rend partie à la cause.

Voir:

Documents du Sénat:

2-1058 - 2001/2002:

N° 1: Proposition de loi de Mme de T^e Serclaes et consorts.

In geval van belangentegenstelling tussen het kind en zijn ouders wordt door de vrederechter een voogd ad hoc aangewezen op verzoek van elke belanghebbende of ambtshalve. »

Verantwoording

Wetgevingstechnisch amendement.

Nr. 2 VAN MEVROUW NYSSSENS

(Subamendement op amendement nr. 1 van mevrouw Nyssens)

Art. 2

In het eerste lid van het voorgestelde artikel 378 de woorden « in het 7° » vervangen door de woorden « in het 5° en het 7° ».

Verantwoording

Artikel 410, 5°, van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat de vrederechter de voogd bijzondere machtiging moet verlenen om een nalatenschap, een algemeen legaat of een legaat onder algemene titel te verwerpen of te aanvaarden, wat slechts onder voorrecht van boedelbeschrijving kan geschieden.

Volgens het nieuwe artikel 378 van het Burgerlijk Wetboek, moeten de ouders de machtiging van de vrederechter vragen om de handelingen bedoeld in artikel 410, 5°, te verrichten.

Een dergelijke regeling doet momenteel veel problemen rijzen bij de vrederechters, vooral in kantons waar minder goeude lieden wonen.

Een nalatenschap wordt immers meestal verworpen omdat de overledene schulden had. Om de machtiging van de vrederechter te verkrijgen, moeten de families dossiers samenstellen, waarvoor zij soms een beroep moeten doen op een notaris en dus nodeloze kosten maken. De verwerping van een nalatenschap onder voorrecht van boedelbeschrijving houdt op zich weinig risico in. Ook de aanvaarding van een nalatenschap brengt in de praktijk weinig risico mee, vooral als ze geschiedt onder voorrecht van boedelbeschrijving.

Bovendien gaat het hier om handelingen die in het verleden geen homologatie door de rechtbank van eerste aanleg vereisten.

Ze mogen dus niet worden opgenomen in de lijst van handelingen waarvoor de ouders de bijzondere machtiging van de vrederechter moeten vragen.

Nr. 3 VAN MEVROUW NYSSSENS

(Subsidiair amendement op amendement nr. 1 van mevrouw Nyssens)

Art. 2

Dit artikel vervangen als volgt :

« Art. 2. — Artikel 378 van het Burgerlijk Wetboek, vervangen door de wet van 29 april 2001, wordt gewijzigd als volgt :

« Art. 378. — § 1. De ouders die het ouderlijk gezag gezamenlijk uitoefenen, verrichten zonder vooraf-

En cas d'opposition d'intérêts entre l'enfant et ses père et mère, le juge de paix désigne un tuteur ad hoc à la requête de tout intéressé ou d'office. »

Justification

Amendement légistique.

N° 2 DE MME NYSSSENS

(Sous-amendement à l'amendement n° 1 de Mme Nyssens)

Art. 2

À l'alinéa premier de l'article 378 proposé, remplacer les mots « au 7° » par les mots « au 5° et au 7° ».

Justification

L'article 410, 5°, du Code civil requiert que le tuteur soit spécialement autorisé par le juge de paix pour renoncer à une succession ou à un legs universel ou à titre universel ou l'accepter, ce qui ne pourra se faire que sous bénéfice d'inventaire.

Selon l'article 378 nouveau du Code civil, les parents doivent requérir une autorisation du juge de paix pour pouvoir accomplir les actes visés à l'article 410, 5°.

Ce système suscite, à l'heure actuelle, beaucoup de problèmes auprès des juges de paix, particulièrement des cantons défavorisés.

En effet, dans la plupart des cas, s'il y a renonciation à une succession, c'est parce que la succession est déficitaire. Pour demander l'autorisation au juge de paix, les familles doivent constituer des dossiers, ce qui nécessite même parfois le recours à un notaire, et entraîne des frais en pure perte. Or, la renonciation à une succession sous bénéfice d'inventaire ne présente pas ou très peu de risques en soi. L'acceptation d'une succession présente aussi peu de risques dans la pratique, *a fortiori* si elle est acceptée sous bénéfice d'inventaire.

Au surplus, il convient de noter qu'il s'agit là d'actes pour lesquels l'homologation par le tribunal de première instance n'était pas requise par le passé.

Il convient donc de les exclure de la liste des actes pour lesquels les parents doivent requérir une autorisation spéciale du juge de paix.

N° 3 DE MME NYSSSENS

(Amendement subsidiaire à l'amendement n° 1 de Mme Nyssens)

Art. 2

Remplacer cet article par ce qui suit :

« Art. 2. — L'article 378 du Code civil, remplacé par la loi du 29 avril 2001, est modifié comme suit :

« Art. 378. — § 1er. Les parents qui exercent l'autorité parentale conjointement accomplissent

gaande machtiging alle daden van beheer. Hun gezamenlijke instemming is vereist voor handelingen die de omvang van het vermogen van het kind aanzienlijk kunnen beïnvloeden of die betrekking hebben op een vermogensbestanddeel waarvan de waarde 1/10 van de totale waarde van het vermogen te boven gaat.

Bij verschil van mening tussen de ouders of bij belangentegenstelling tussen de ouders en hun kind wordt de zaak bij verzoekschrift vóór de vrederechter gebracht.

§ 2. De ouder die het ouderlijk gezag alleen uitoefent, moet aan de vrederechter machtiging vragen voor alle handelingen die de omvang van het vermogen van het kind aanzienlijk kunnen beïnvloeden of die betrekking hebben op een vermogensbestanddeel waarvan de waarde 1/10 van de totale waarde van het vermogen te boven gaat.

Bij belangentegenstelling tussen de ouder en het kind wordt de zaak bij verzoekschrift vóór de vrederechter gebracht.

§ 3. Het in de §§ 1 en 2 bedoelde verzoekschrift dat, naargelang van het geval, is ingediend door de beide ouders of door een van hen, wordt door ten minste een van de ouders of door een advocaat ondertekend. Wordt de zaak door een van de ouders vóór de vrederechter gebracht, dan wordt de andere gehoord of tenminste bij gerechtsbrief opgeroepen. Door die oproeping wordt hij partij in het geding.

§ 4. De vrederechter kan eenieder horen wiens mening hij nuttig acht.

§ 5. In geval van belangentegenstelling kan de vrederechter een voogd ad hoc aanwijzen. »

Verantwoording

Het nieuwe artikel 378 van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd door de wet van 29 april 2001 tot wijziging van verscheidene wetsbepalingen inzake de voogdij over minderjarigen, impliceert dat ouders die het ouderlijk gezag gezamenlijk uitoefenen, van de vrederechter een bijzondere machtiging moeten verkrijgen voor alle in artikel 410 opgesomde handelingen waarvoor de voogd bijzondere machtiging van de vrederechter moet verkrijgen. Dat betekent dat de ouders met betrekking tot het beheer van de goederen van hun kind niet meer bevoegdheden hebben dan de voogd die na hun overlijden wordt aangewezen.

Men kan zich afvragen of de bevoegdheden van de ouders hierdoor niet al te zeer worden beknot. Indien de minderjarige de goederen gekregen heeft door een schenking van zijn ouders, lijkt het gerechtvaardigd dat de ouders het beheer over die goederen voeren zonder dat de vrederechter tussenbeide komt, behalve bij een geschil tussen hen of bij belangentegenstelling tussen hen en hun kind.

Er zij op gewezen dat grootouders die aan hun minderjarig kleinkind een schenking doen, gerechtigd zijn om aan het beheer van de bij schenking of legaat gegeven goederen alle beperkingen op te leggen die zij nuttig achten voor het belang van hun kleinkind (voor bepaalde behandelingen de machtiging of instemming eisen van een raadsman, van een zaakwaarnemer of van de vrederechter, dan wel de verkoop verbieden tot het kind een bepaalde

tous les actes de cette gestion, sans autorisation préalable. Leur accord conjoint est requis pour les actes qui peuvent avoir une répercussion importante sur la consistance du patrimoine de l'enfant, ou qui portent sur un élément de ce patrimoine dont la valeur dépasse le dixième de sa valeur totale.

Si un différend surgit entre eux ou qu'il y a opposition entre leurs intérêts et ceux de leur enfant, l'affaire est portée devant le juge de paix par requête.

§ 2. Le parent qui exerce seul l'autorité parentale doit se faire autoriser par le juge de paix pour les actes qui peuvent avoir une répercussion importante sur la consistance du patrimoine de l'enfant, ou qui portent sur un élément de ce patrimoine dont la valeur dépasse le dixième de sa valeur totale.

S'il y a opposition d'intérêts entre lui et l'enfant, l'affaire est portée devant le juge de paix par requête.

§ 3. La requête, visée aux §§ 1er et 2, est, selon les cas, introduite par les deux parents ou par l'un d'eux, est signée par au moins un des parents ou par un avocat. Si l'affaire est portée devant le juge de paix par un seul parent, l'autre parent est entendu, ou du moins convoqué par pli judiciaire; il devient partie à la cause par cette convocation.

§ 4. Le juge de paix peut entendre toute personne dont l'avis pourrait lui être utile.

§ 5. En cas d'opposition d'intérêts, le juge de paix peut désigner un tuteur ad hoc. »

Justification

Le nouvel article 378 du Code civil, introduit par la loi du 29 avril 2001 modifiant diverses dispositions légales en matière de tutelle des mineurs, implique que les parents qui exercent l'autorité parentale conjointement ont besoin d'une autorisation spéciale du juge de paix pour tous les actes énumérés à l'article 410, pour lesquels le tuteur doit requérir une autorisation spéciale du juge de paix. Cela signifie que les parents n'ont pas plus de pouvoirs, relativement à la gestion des biens de leur enfant, que le tuteur désigné après leur décès.

On peut se demander s'il ne s'agit pas là d'une réduction trop importante des pouvoirs parentaux. Si les biens du mineur proviennent d'une donation des parents, il semble justifié que les parents exercent la gestion sur ces biens, sans intervention du juge de paix, sauf en cas de différend entre eux ou d'opposition entre leurs intérêts et ceux de leur enfant.

S'il s'agit de biens résultant d'une donation faite par les grands-parents, il faut noter que les grands-parents peuvent apporter à la gestion de ces biens qu'ils donnent ou qu'ils lèguent, toute restriction qu'ils jugent nécessaire dans l'intérêt de leur petit-enfant (imposer pour certains actes l'autorisation ou l'accord d'un conseil, d'un gestionnaire ou du juge de paix, ou interdire la vente jusqu'à ce que l'enfant ait atteint un certain âge). Tout notaire leur

leeftijd heeft bereikt). Elke notaris zal hun erop wijzen dat die mogelijkheden bestaan. Indien zij daar geen gebruik van hebben gemaakt, moet ervan worden uitgegaan dat zij voor het beheer van die goederen vertrouwen schenken aan de ouders van het kind en dat er geen reden is om de vrederechter in hun plaats te laten optreden.

Wanneer slechts één ouder het ouderlijk gezag uitoefent, bepaalt artikel 378 van het Burgerlijk Wetboek dat die ouder eveneens machtiging van de vrederechter moet verkrijgen net als de voogd na het overlijden van de twee ouders voor alle in artikel 410 (nieuw) van het Burgerlijk Wetboek opgesomde handelingen.

Al lijkt het wenselijk dat in dit geval de vrederechter op het beheer van de goederen van de minderjarige een strengere controle uitoefent dan wanneer beide ouders nog in leven zijn — de overleden ouder kan geen controle meer uitoefenen, het te beheren vermogen is vermoedelijk van hem afkomstig en er is geen toezieende voogd om de belangen van het kind in het oog te houden — toch lijkt het overdreven om op de ouder die overblijft, dezelfde regeling toe te passen als op de voogd.

Men mag niet vergeten dat een van de krachtlijnen van de hervorming van de voogdijregeling in de wet van 29 april 2001 de verdwijning van de wettelijke voogdij van de langstlevende ouder is. Bij overlijden van een van beide ouders bepaalt de wet dat het ouderlijk gezag wordt uitgeoefend door de langstlevende ouder.

Een dergelijke toestand zou geen aanleiding meer geven tot het instellen van een voogdij.

Bijgevolg dienen aan de langstlevende ouder de bevoegdheden te worden verleend die hem toekomen en mag hij niet worden gelijkgesteld met een voogd, hoewel de vrederechter nog enige controle dient te kunnen uitoefenen op het beheer van het vermogen.

Dit amendement neemt de criteria over die zijn voorgesteld door de Koninklijke Federatie van notarissen: handelingen die de omvang van het vermogen van het kind aanzienlijk kunnen beïnvloeden of die betrekking hebben op een vermogensbestanddeel waarvan de waarde 1/10 van de totale waarde van het vermogen te boven gaat. Gaat het om dergelijke handelingen, dan is de gezamenlijke instemming van beide ouders vereist en, in geval er maar één ouder is, moet de vrederechter hem machtiging verlenen. In alle andere gevallen kunnen de ouders alleen handelen en treedt de vrederechter enkel op bij verschil van mening tussen de ouders of bij belangentegenstelling tussen de ouder(s) en de minderjarige.

De begrippen «daden van beheer» en «daden van beschikking» die zowel in de rechtsleer als in de jurisprudentie aanleiding geven tot verschillende interpretaties, en ook de begrippen «roerende goederen» en «onroerende goederen» worden niet meer als onderscheidende criteria gehanteerd.

Nr. 4 VAN DE REGERING

Art. 2

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 2. — Artikel 378 van het Burgerlijk Wetboek, vervangen door de wet van 29 april 2001, dat § 1 wordt, wordt gewijzigd als volgt:

1° Na het eerste lid twee nieuwe leden invoegen, luidende:

«Is bevoegd:

— de vrederechter van de woonplaats in België van de minderjarige, en bij onstentenis daarvan,

aura fait savoir que ces possibilités existent. S'ils n'en ont pas fait usage, il y a lieu de considérer qu'ils font confiance aux parents de l'enfant pour cette gestion, et il n'y a pas lieu de leur substituer le juge de paix.

Lorsque le parent exerce seul l'autorité parentale, l'article 378 du Code civil précise que ce parent seul doit également obtenir l'autorisation du juge de paix, tout comme le tuteur après le décès des deux parents, pour tous les actes énumérés à l'article 410 nouveau du Code civil.

S'il paraît opportun de maintenir un contrôle de la gestion des biens du mineur par le juge de paix plus sévère que dans les cas où les deux parents sont en vie — le parent décédé n'étant plus là pour exercer son contrôle, le patrimoine à gérer provenant sans doute de ce parent, et vu l'absence de subrogé tuteur pour veiller aux intérêts de l'enfant —, il semble cependant que soumettre le parent seul au même régime que le tuteur est aussi excessif.

Il ne faut pas oublier qu'un des axes de la réforme du régime de la tutelle dans la loi du 29 avril 2001 est la disparition de la tutelle légale du parent survivant. En cas de décès de l'un des deux parents, la loi maintient l'autorité parentale dans le chef de l'auteur survivant.

Une telle situation ne donnerait plus lieu à l'ouverture de la tutelle.

Le point d'aboutissement de cette logique serait de lui accorder les pouvoirs que cela implique, et ne pas assimiler son régime à celui du tuteur, tout en prévoyant un certain contrôle du juge de paix sur la gestion du patrimoine.

L'amendement proposé retient les critères proposés par la Fédération royale des notaires d'actes ayant des répercussions importantes sur la consistance du patrimoine de l'enfant, ou qui portent sur un élément de ce patrimoine dont la valeur dépasse le dixième de sa valeur totale. Dès lors qu'il s'agit d'actes de ce type, l'accord conjoint des deux parents est requis et le parent seul doit requérir l'autorisation du juge de paix. Dans tous les autres cas, les parents peuvent agir seuls, le juge de paix n'intervenant qu'en cas de différend entre parents ou d'opposition entre les intérêts du (ou des) parent(s) et ceux du mineur.

Les notions d'actes d'administration et d'actes de disposition, donnant lieu à trop d'interprétations divergentes tant dans la doctrine que dans la jurisprudence, de même que les notions de biens meubles ou de biens immeubles n'ont pas été retenues comme critères distinctifs.

Clotilde NYSENS.

N° 4 DU GOUVERNEMENT

Art. 2

Remplacer cet article par ce qui suit:

«Art. 2. — À l'article 378 du Code civil, remplacé par la loi du 29 avril 2001, et qui devient le § 1er, sont apportées les modifications suivantes:

1° Deux alinéas nouveaux, libellés comme suit, sont insérés après l'alinéa 1er:

«Est compétent:

— le juge de paix du domicile du mineur en Belgique, et à défaut,

— deze van de verblijfplaats in België van de minderjarige, en bij ontstentenis daarvan,

— deze van de laatste gemeenschappelijke woonplaats in België van de ouders, en bij ontstentenis daarvan,

— deze van de laatste gemeenschappelijke verblijfplaats in België van de ouders.

In het belang van het kind kan de in toepassing van het vorige lid bevoegde vrederechter in een met redenen omklede beschikking beslissen om het dossier over te zenden aan de vrederechter van het kanton waar de minderjarige op duurzame wijze zijn hoofdverblijfplaats heeft gevestigd. »

2° Na het tweede lid wordt een nieuw lid ingevoegd, luidende :

« In geval van belangentegenstelling tussen de beide ouders, of wanneer een van hen verstek laat gaan, kan de vrederechter één van de ouders toestemming verlenen om alleen de handeling te stellen waarvoor om de toelating wordt verzocht. »

3° Het artikel wordt aangevuld met een § 2, luidende :

« § 2. De verzoeken bedoeld in artikel 410, 7°, zijn niet onderworpen aan de machtiging bepaald in § 1. De rechter bij wie de zaak aanhangig is kan echter wel een belangenconflict vaststellen tussen het kind en zijn ouders; in dat geval wijst de rechter een ad hoc voogd aan. »

Verantwoording

1. Het doel van deze nieuwe leden is de territoriale bevoegdheid van de vrederechter te preciseren, teneinde de regels te verduidelijken en verwijzingen te vermijden die de rechtzoekenden tijd doen verliezen.

2. Deze aanpassing laat de vrederechter toe om, voor de handelingen die hij toelaat, aan één ouder de toestemming te verlenen om alleen op te treden.

Volgens artikel 378 van het Burgerlijk Wetboek kan de vrederechter de ouders machtigen om bepaalde handelingen te stellen. De huidige tekst is echter stilzwijgend inzake het lot van deze machtiging wanneer een van de ouders weigert om er gebruik van te maken: kan de andere ouder er alleen gebruik van maken, moet hij zich conform artikel 373, vierde lid, van het Burgerlijk Wetboek, wenden tot de jeugdrechtbank, moet de vrederechter in toepassing van artikel 378, laatste lid, van het Burgerlijk Wetboek, een voogd *ad hoc* aanwijzen?

De voorgestelde tekst heeft de verdienste de situatie te verduidelijken doordat hij de vrederechter toelaat zelf te handelen wanneer er een belangentegenstelling is tussen de ouders, het is te zeggen wanneer zij het niet eens zijn over de te stellen handeling of wanneer één van de ouders verstek laat gaan tijdens de machtigingsprocedure.

— celui de la résidence du mineur en Belgique, et à défaut,

— celui du dernier domicile commun des parents en Belgique, et à défaut,

— celui de la dernière résidence commune des parents en Belgique.

Le juge de paix compétent conformément à l'alinéa précédent peut, dans l'intérêt du mineur, décider par ordonnance motivée de transmettre le dossier au juge de paix du canton où le mineur a établi sa résidence principale de manière durable. »

2° Un alinéa nouveau, libellé comme suit, est inséré après l'alinéa 2 :

« En cas d'opposition d'intérêts entre les père et mère, ou lorsque l'un d'eux fait défaut, le juge de paix peut autoriser l'un des parents à accomplir seul l'acte pour lequel l'autorisation est demandée. »

3° L'article est complété par un § 2, libellé comme suit :

« § 2. Les demandes visées à l'article 410, 7°, ne sont pas soumises à l'autorisation prévue au § 1er. Toutefois, le juge saisi du litige peut soulever une éventuelle opposition d'intérêt entre l'enfant et ses père et mère, auquel cas le juge désigne un tuteur ad hoc. »

Justification

1. Ces nouveaux alinéas ont pour but de préciser la compétence territoriale du juge de paix afin de clarifier les règles et d'éviter les renvois qui font perdre du temps aux justiciables.

2. Cette modification permet au juge de paix d'autoriser un parent à agir seul pour les actes qu'il autorise.

En vertu de l'article 378 du Code civil, le juge de paix peut autoriser les parents à accomplir certains actes. Le texte actuel est cependant muet quant au sort de cette autorisation si un des parents refuse d'en faire usage: l'autre parent peut-il l'accomplir seul, doit-il se pourvoir devant le tribunal de la jeunesse conformément à l'article 373, alinéa 4, du Code civil, le juge de paix doit-il nommer un tuteur *ad hoc* en application de l'article 378, dernier alinéa, du Code civil?

Le texte proposé a le mérite de clarifier la situation en permettant au juge de paix d'autoriser un parent à agir seul s'il y a opposition entre les parents, c'est-à-dire s'ils ne sont pas d'accord sur l'acte à accomplir ou lorsqu'un des parents fait défaut lors de la procédure d'autorisation.

Nr. 5 VAN DE REGERING

Art. 3 (nieuw)

Een artikel 3 (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 3. — Artikel 410, § 1, van hetzelfde Wetboek, wordt gewijzigd als volgt :

1° het 7° wordt aangevuld als volgt :

«Geen enkele machtiging is evenwel vereist in geval van burgerlijke partijstelling voor de feitenrechter voor wie de zaak werd vastgesteld op verzoek van het openbaar ministerie of ingevolge een beschikking van verwijzing »;

2° het 10° wordt opgeheven. »

Verantwoording

1. Artikel 410, § 1, van het Burgerlijk Wetboek bevat de limitatieve lijst van handelingen waarvoor de voogd om de machtiging van de vrederechter moet verzoeken. Er wordt voorgesteld om in een uitzondering te voorzien voor de hypothese van de burgerlijke partijstelling voor de feitenrechter voor wie de zaak werd vastgesteld op verzoek van het openbaar ministerie of een onderzoeksgerecht. In deze gevallen brengt de partijstelling in hoofde van de minderjarige geen kosten met zich mee en is elke vordering tot schadevergoeding uitgesloten, zelfs voor een tergend en roekeloos geding.

2. Deze bepaling heft artikel 410, § 1, 10°, van het Burgerlijk Wetboek op en schrapt de noodzaak om de vrederechter om een machtiging te verzoeken om te berusten in een vordering of in een vonnis. De in artikel 410, § 1, 10°, van het Burgerlijk Wetboek voorziene machtiging brengt de vrederechter in een lastige situatie. De vrederechter machtigt de voogd of de drager van het ouderlijk gezag om een beroep in te stellen tegen een beslissing van een andere rechtsmacht of door hem zelf. Wat de vordering zelf betreft, riskeert deze bovendien dubbel gebruik uit te maken met de transactie zoals bedoeld in artikel 410, § 1, 11°, van het Burgerlijk Wetboek. Ter vergelijking, deze machtiging is niet voorzien inzake de voorlopige bewindvoering.

De minister van Justitie,

N° 5 DU GOUVERNEMENT

Art. 3 (nouveau)

Insérer un article 3 (nouveau), libellé comme suit :

«Art. 3. — À l'article 410, § 1er, du même Code, sont apportées les modifications suivantes :

1° le 7° est complété par ce qui suit :

«Toutefois, aucune autorisation n'est requise pour une constitution de partie civile devant la juridiction de fond devant laquelle l'affaire a été fixée à la requête du ministère public ou à la suite d'une ordonnance de renvoi »;

2° le 10° est abrogé. »

Justification

1. L'article 410, § 1er, du Code civil contient la liste limitative des actes pour lesquels le tuteur doit demander l'autorisation du juge de paix. Il est proposé de prévoir une exception en ce qui concerne l'hypothèse d'une constitution de partie civile devant une juridiction de fond lorsque l'affaire y a été portée par le parquet ou une juridiction d'instruction. Dans ce cas, la constitution de partie civile n'entraîne pas de frais et exclut toute demande d'indemnisation, même pour procédure téméraire et vexatoire, à charge du mineur.

2. Cette disposition abroge l'article 410, § 1er, 10°, et supprime la nécessité de demander l'autorisation du juge de paix pour acquiescer à une demande ou un jugement. L'autorisation prévue à l'article 410, § 1er, 10°, du Code civil met le juge de paix dans une situation embarrassante. Le juge de paix autorise le tuteur ou le titulaire de l'autorité parentale à introduire un recours contre une décision prise par une autre juridiction ou par lui-même. En ce qui concerne la demande elle-même, elle risque en outre de faire double emploi avec la transaction visée à l'article 410, § 1er, 11°, du Code civil. À titre de comparaison, cette autorisation n'est pas prévue en matière d'administration provisoire.

Le ministre de la Justice,

Marc VERWILGHEN.